

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO
W SZKOLE PODSTAWOWEJ IM. KS. MARIANA WIEWIÓROWSKIEGO W GOMULINIE**

I. PODSTAWY PRAWNE

- 1) Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. ((Dz. U. z 2018 r. poz. 996 z późn. zm.)
- 2) Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej [...] (Dz. U. z 2017 r. poz. 356)
- 3) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2017 r. poz. 703)
- 4) Rozporządzenie MEN z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. z 2017 r., poz. 1575)
- 5) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach
- 6) Rozporządzenia MEN z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradni specjalistycznych, zobowiązującego publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1649)
- 7) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego
- 8) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego

II. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

1. Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego ma na celu koordynację działań podejmowanych w szkole w celu przygotowania uczniów do wyboru kierunku kształcenia i zawodu.
2. Podejmowane działania mają pomóc uczniom w rozpoznawaniu zainteresowań i zdolności, zdobywaniu informacji o zawodach i pogłębianiu wiedzy na temat otaczającej ich rzeczywistości społecznej. W przyszłości ma to ułatwić młodemu człowiekowi podejmowanie bardzo ważnych wyborów edukacyjnych i zawodowych, tak aby te wybory były dokonywane świadomie, zgodnie z predyspozycjami i zainteresowaniami.

3. Planowanie własnej drogi edukacyjno-zawodowej jest procesem długotrwałym. Już na poziomie szkoły podstawowej należy wdrażać uczniom poczucie odpowiedzialności za własną przyszłość, uczyć myślenia perspektywicznego i umiejętności planowania, a w klasach VII-VIII należy organizować zajęcia związane z wyborem kształcenia i kariery zawodowej.

4. Decyzja dotycząca wyboru przyszłej szkoły ponadpodstawowej i zawodu, żeby była trafną, wymaga pomocy ze strony wielu osób i instytucji, między innymi szkoły i rodziców.

5. Planowane zadania i treści przekazywane na zajęciach z wychowawcą oraz w edukacjach przedmiotowych w klasach mają za zadanie rozbudzać ciekawość poznawczą dzieci oraz motywację do nauki, kształtować umiejętności i postawy do naturalnej w tym wieku aktywności dzieci, umożliwiać poznawanie interesujących dzieci zawodów, kształtować gotowość do wyborów edukacyjnych np. drugiego języka, rodzaju zajęć technicznych, wyboru kółek zainteresowań, wyboru lektur i czasopism.

III. CEL OGÓLNY DORADZTWA ZAWODOWEGO

Głównym celem systemu jest pomoc w rozpoznawaniu indywidualnych możliwości, zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji uczniów ważnych przy dokonywaniu w przyszłości wyborów edukacyjnych i zawodowych.

- Celem preorientacji zawodowej jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci oraz stymulowanie ich pro-**zawodowych** marzeń.

- Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

- Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

- Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

IV. CELE SZCZEGÓŁOWE:

1) w klasach I-IV szkoły podstawowej:

- a) wyjaśnienie znaczenia pracy w życiu człowieka,
- b) zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów, jakie człowiek może wykonywać,
- c) uruchomienie kreatywności uczniów na temat swojej przyszłości,
- d) zapoznanie uczniów ze znaczeniem własnych zainteresowań i predyspozycji w wyborze właściwego zawodu,
- e) poszukiwanie przez uczniów odpowiedzi na pytanie: jakie są moje możliwości, uzdolnienia, umiejętności, cechy osobowości, stan zdrowia,
- f) rozwijanie umiejętności oceny swoich możliwości;

2) w klasach VI-VIII szkoły podstawowej

- a) odkrywanie i rozwijanie świadomości zawodowej uczniów, planowanie drogi edukacyjno-zawodowej na każdym etapie edukacji,
- b) motywowanie uczniów do podejmowania dyskusji i refleksji nad wyborem przyszłej szkoły i zawodu,
- c) rozbudzanie aspiracji zawodowych i motywowanie do działania,
- d) wdrażanie uczniów do samopoznania,
- e) wyzwalamie wewnętrznego potencjału uczniów,
- f) kształcenie umiejętności analizy swoich mocnych i słabych stron,
- g) rozwijanie umiejętności pracy zespołowej i współdziałania w grupie,
- h) wyrabianie szacunku dla samego siebie,
- i) poznanie możliwych form zatrudnienia,
- j) poznanie lokalnego rynku pracy,

- k) poznanie możliwości dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego,
- l) poznawanie struktury i warunków przyjęć do szkół ponadpodstawowych,
- m) diagnoza preferencji i zainteresowań zawodowych,
- n) poznawanie różnych zawodów,
- o) udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

V. GŁÓWNE ZADANIA SZKOŁY W ZAKRESIE DORADZTWA ZAWODOWEGO:

- 1) wspieranie uczniów w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 2) wspieranie rodziców i nauczycieli w działaniach doradczych na rzecz młodzieży;
- 3) rozpoznawanie zapotrzebowania uczniów na informacje dotyczące edukacji i kariery;
- 4) gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych;
- 5) udzielanie indywidualnych porad uczniom i rodzicom;
- 6) prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących wspierających uczniów w świadomym wyborze szkoły;
- 7) wspieranie działań szkoły mających na celu optymalny rozwój edukacyjny i zawodowy uczniów;
- 8) współpraca z instytucjami wspierającymi realizację wewnętrznego systemu doradztwa zawodowego;
- 9) w zakresie współpracy z rodzicami:
 - a) podnoszenie umiejętności komunikowania się ze swoimi dziećmi,
 - b) doskonalenie umiejętności wychowawczych,
 - c) przedstawianie aktualnej oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych,
 - d) indywidualne spotkania z rodzicami, którzy zgłaszają potrzebę doradztwa zawodowego.

VI. DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ DORADZTWA ZAWODOWEGO

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego obejmują obszary:

- Poznanie siebie/Poznawanie własnych zasobów;
- Świat zawodów i rynek pracy;

- Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie;
- Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych

Obszar	Przewidywane efekty
1. Poznanie siebie	<p>Dziecko:</p> <p>1.1 określa, co lubi robić;</p> <p>1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;</p> <p>1.3 określa, co robi dobrze;</p> <p>1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.</p>
2. Świat zawodów i rynek pracy	<p>Dziecko:</p> <p>2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;</p> <p>2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;</p> <p>2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;</p> <p>2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w</p>

	<p>sposób twórczy i niekonwencjonalny;</p> <p>2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.</p>
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	<p>Dziecko:</p> <p>3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);</p> <p>3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.</p>
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	<p>Dziecko:</p> <p>4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;</p> <p>4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;</p> <p>4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.</p>

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I–III szkół podstawowych

Obszar	Przewidywane efekty
1. Poznanie siebie	<p>Uczeń:</p> <p>1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;</p>

	<p>1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;</p> <p>1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;</p> <p>1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;</p> <p>1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.</p>
2. Świat zawodów i rynek pracy	<p>Uczeń:</p> <p>2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;</p> <p>2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;</p> <p>2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;</p> <p>2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;</p> <p>2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;</p> <p>2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.</p>
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	<p>Uczeń:</p> <p>3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;</p>

	<p>3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;</p> <p>3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.</p>
<p>4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych</p>	<p>Uczeń:</p> <p>4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;</p> <p>4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;</p> <p>4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego oso</p>

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV–VI szkół podstawowych

Obszar	Przewidywane efekty
<p>1. Poznanie siebie</p>	<p>Uczeń:</p> <p>1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;</p> <p>1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;</p> <p>1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;</p> <p>1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.</p>

<p>2. Świat zawodów i rynek pracy</p>	<p>Uczeń:</p> <p>2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;</p> <p>2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;</p> <p>2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;</p> <p>2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;</p> <p>2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.</p>
<p>3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie</p>	<p>Uczeń:</p> <p>3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;</p> <p>3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;</p> <p>3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.</p>
<p>4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych</p>	<p>Uczeń:</p> <p>4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;</p>

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą..

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII szkół podstawowych

Obszar	Przewidywane efekty
1. Poznanie siebie	<p>Uczeń:</p> <p>1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;</p> <p>1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;</p> <p>1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;</p> <p>1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.</p>
2. Świat zawodów i rynek pracy	<p>Uczeń:</p> <p>2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;</p>

	<p>2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;</p> <p>2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;</p> <p>2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;</p> <p>2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;</p> <p>2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;</p> <p>2.7 dokonuje autoprezentacji.</p>
<p>3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie</p>	<p>Uczeń:</p> <p>3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;</p> <p>3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;</p> <p>3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;</p> <p>3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.</p>
<p>4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-</p>	<p>Uczeń:</p> <p>4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu</p>

zawodowych

doradczym;

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

VII . DZIAŁANIA DORADCZE REALIZOWANE SĄ W RAMACH:

- zajęć z wychowawcą,
- lekcji przedmiotowych,
- zajęć z doradztwa zawodowego,
- zajęć pozalekcyjnych, w tym na świetlicy szkolnej,
- wycieczek, wyjść zawodoznawczych
- indywidualnych konsultacji,
- pomocy psychologiczno- pedagogicznej.

VIII. METODY I FORMY REALIZACJI DZIAŁAŃ, Z UWZGLĘDNIENIEM UDZIAŁU RODZICÓW W TYCH DZIAŁANIACH, W SZCZEGÓLNOŚCI PRZEZ ORGANIZACJE SPOTKAŃ Z RODZICAMI

- 1) zajęcia grupowe w klasach VII -VIII ze szkolnym doradcą w wymiarze 10 godzin w jednym roku szkolnym;
- 2) pogadanki, warsztaty, projekcje filmów edukacyjnych, prezentacje realizowane na zajęciach z wychowawcą;
- 3) spotkania z przedstawicielami wybranych zawodów;
- 4) wycieczki zawodoznawcze do zakładów pracy i instytucji kształcących;
- 5) konkursy; gry i zabawy tematyczne dotyczące różnych zawodów,

- 6) udzielanie informacji w zakresie wyboru kierunku dalszego kształcenia zawodu i planowania dalszej kariery zawodowej;
- 7) udzielanie indywidualnych porad i konsultacji dla uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 8) giełdy szkół ponadpodstawowych;
- 9) obserwacja zajęć praktycznych w szkołach zawodowych;
- 10) praca z komputerem – śledzenie danych statystycznych, korzystanie z zasobów Krajowego Ośrodka Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, korzystanie z publikacji EUROGAIDANCE, wykorzystywanie wyszukiwarki „Informator o zawodach”;
- 11) zakładka informacyjna na stronie internetowej szkoły (np. broszury dla rodziców, broszury dla uczniów);
- 12) wywiady i spotkania z absolwentami.
- 13) udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej o możliwościach kształcenia i zasadach rekrutacji do szkół ponadpodstawowych,
- 14) spotkania z przedstawicielami instytucji doradczych;
- 15) powiązanie treści programowych przedmiotu ze światem zawodów;
- 16) twórczość artystyczna dzieci w formie pracy np. rysunki, wyklejanki,
- 17) inscenizacje i przedstawienia tematyczne,
- 18) spotkania z rodzicami wykonującymi różne zawody,
- 19) metody projekcyjne,
- 20) portfolio.

IX. OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁAŃ

W realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej), nauczyciel-wychowawca w świetlicy szkolnej, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (m.in. pedagog, psycholog, doradca zawodowy).

Zakresy działań z obszaru doradztwa dla poszczególnych osób

1) dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

2) szkolny lider doradztwa zawodowego:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzi zajęcia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów.
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;
- organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność prowadzonych działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym;
- wspólnie z zespołem przygotowuje projekt WSDZ;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym;
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia

społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

3) wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

4) nauczyciele przedmiotu (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

5) pedagog szkolny, psycholog:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włącza treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracuje z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włącza się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

6) nauczyciel - bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

6) inne osoby zatrudnione w szkole. np. pielęgniarka:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów;
- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.

X. FORMY REALIZACJI ZADAŃ:

- diagnozowanie predyspozycji uczniów (zainteresowania, mocne słabe strony) przez wychowawców oraz pedagoga,
- zajęcia służące określeniu predyspozycji psycho-edukacyjnych, doskonalące umiejętności komunikacyjne i interpersonalne, podczas godzin z wychowawcą oraz zajęć doraźnych z pedagogiem,

- zajęcia przygotowujące uczniów do planowania ścieżki kariery zawodowej, z doradcą zawodowym,
- kształcenie umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych, ankiet, formularzy, na zajęciach lekcyjnych,
- stworzenie i udostępnienie uczniom, rodzicom i nauczycielom bazy informacyjnej szkół ponadpodstawowych, przez doradcę zawodowego,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami różnych zawodów, przez wychowawców klas, pedagoga, psychologa,
- propagowanie idei wolontariatu poprzez udział uczniów w akcjach charytatywnych,
- udział w organizowanych dniach otwartych, targach edukacyjnych itp., inicjowane przez wychowawców,
- przeprowadzanie rozmów indywidualnych z uczniami i rodzicami, przez doradcę zawodowego oraz wychowawców,
- współpraca z poradniami i innymi instytucjami, w miarę potrzeb, inicjowana przez wychowawców klas, pedagoga, psychologa.

XI. ODBIORCY DZIAŁAŃ Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWO-EDUKACYJNEGO

Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole podstawowej są kierowane do trzech grup adresatów:

- uczniów,
- rodziców,
- nauczycieli.

XII. DZIAŁANIA KIEROWANE DO UCZNIÓW:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- -zawodowych;
- pomaganie uczniom w przygotowywaniu teczek „portfolio”;

- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego;
- prowadzenie kół zainteresowań;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi edukacyjne;
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych;
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych;
- umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju edukacyjno-zawodowego);
- wspieranie uczniów w przygotowaniu Indywidualnych Planów Działania (IPD);
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów;
- organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy);
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych;
- stwarzanie uczniom klas VII–VIII możliwości udziału w ramach zajęć edukacyjnych w zajęciach u pracodawców lub w centrach kształcenia praktycznego – zgodnie z ich zainteresowaniami i potrzebami;
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez strony internetowe szkoły, tablice informacyjne;
- organizowanie zajęć w świetlicy związanych z orientacją zawodową,
- organizowanie kącików zawodoznawczych, np. w świetlicy szkolnej, w salach edukacji wczesnoszkolnej;
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym, np. konkursy;
- umożliwianie uczniom udziału w tzw. lekcjach zawodoznawczych organizowanych przez szkoły ponadpodstawowe branżowe;

- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- prowadzenie projektów edukacyjnych tematycznie powiązanych z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym.

XIII. DZIAŁANIA KIEROWANE DO NAUCZYCIELI, WYCHOWAWCÓW, SPECJALISTÓW:

- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- prowadzenie lekcji otwartych;
- zwoływanie szkoleniowych posiedzeń rady pedagogicznej;
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

XIV. DZIAŁANIA KIEROWANE DO RODZICÓW:

- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych;
- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów;
- informowanie o targach edukacyjnych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: biblioteczkę publikacji, stronę www szkoły, tablice informacyjne);
- włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym.

XV. PODMIOTY, Z KTÓRYMI SZKOŁA WSPÓŁPRACUJE

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (PPP),
- Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli,

- Biblioteki pedagogiczne,
- Powiatowy Urząd Pracy ,
- Urząd Gminy,
- Ośrodek Rozwoju Edukacji,
- Szkoły ponadpodstawowe,
- Centra kształcenia praktycznego (CKP),
- Centra informacji i planowania kariery zawodowej,
- Mobilne Centrum Informacji Zawodowej.

XX. WARUNKI I SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU

Działania z zakresu doradztwa zawodowego realizowane są w formach:

1. zajęć z wychowawcą,
2. lekcji przedmiotowych,
3. zajęć z doradztwa zawodowego,
4. spotkań z przedstawicielami wybranych zawodów;
5. wycieczek zawodoznawcze do zakładów pracy i instytucji kształcących;
6. informacji w zakresie wyboru kierunku dalszego kształcenia zawodu i planowania dalszej kariery zawodowej;
7. indywidualnych porad i konsultacji dla uczniów, rodziców i nauczycieli,
8. spotkań z rodzicami opowiadającymi o danym zawodzie:
9. targów edukacyjnych;
10. korzystania z zasobów Krajowego Ośrodka Wspierania Edukacji Zawodowej, korzystanie z publikacji EUROGAIDANCE, wykorzystywanie wyszukiwarki „Informator o zawodach”;

11. zakładki informacyjna na stronie internetowej szkoły (np. broszury dla rodziców, broszury dla uczniów);
12. wywiadów i spotkań z absolwentami.

XXI. EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja realizacji działań z zakresu orientacji, poradnictwa i doradztwa zawodowego dokonywana jest na bieżąco przez koordynatora systemu doradztwa zawodowego w szkole na podstawie rozmów z uczniami, rodzicami i wychowawcami klas oraz analizy dokumentacji szkolnej, a następnie przedstawiona w postaci sprawozdania na koniec każdego semestru.

Ewaluacja odnosi się do wszystkich działań, skierowanych do uczniów:

- udzielanej informacji, rozmów indywidualnych, pracy grupowej, analizy dokumentacji (dzienniki – tematy zajęć), analizy wytworów uczniów.

Załącznik

Słownik pojęć

Działania związane z doradztwem zawodowym – ogół zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez przedszkole, szkołę lub placówkę, których celem jest przygotowanie i wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych. Działania te obejmują m. in. zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, działania skierowane do rodziców i nauczycieli, współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego – zajęcia grupowe organizowane dla uczniów klasy VII i VIII szkoły podstawowej, branżowej szkoły I stopnia, liceum ogólnokształcącego i technikum (Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, art. 109.1. pkt 7), których wymiar określa Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół).

Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu – zajęcia indywidualne i grupowe prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej (Ustawa Prawo oświatowe art. 109.1. pkt 5 oraz Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach).

Preorientacja zawodowa – ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.

Orientacja zawodowa – ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I–IV szkoły podstawowej pozytywnej i proaktywnych postaw wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.

Doradztwo zawodowe – uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII–VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych, a także zawodowych.

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego (WSDZ) – celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez daną szkołę lub placówkę